

ZBOŻA JARE. Zwalczanie chwastów

Chwasty w słabej kondycji

Celem zabiegu chwastobójczego nie jest całkowite zniszczenie chwastów, lecz ograniczenie ich liczebności i osłabienie kondycji. A wszystko po to, by nie stanowiły zagrożenia i nie konkurowały z roślinami uprawnymi.

W pierwszych tygodniach wzrostu zboża jare są najbardziej narażone na konkurencję ze strony chwastów. Ze względu na znacznie krótszy (niż w przypadku zbóż ozimych) okres wegetacji, zabieg odchwaszczania powinien być wykonany jak najszybciej. Opóźnienie grozi obniżką plonu.

Im szybciej, tym lepiej

Większość zalecanych herbicydów gwarantuje najwyższą skuteczność działania, gdy chwasty są niewy-

rośnięte i znajdują się w fazie 2-4, a maksymalnie sześciu liści. Dlatego im szybciej wykonamy zabieg wiosną, tym lepiej. Każde opóźnienie wpływa na obniżenie skuteczności działania herbicydów.

Większość chwastów zagrażających zbożom jarym to rośliny azotolubne lub preferujące żyzne gleby. Można je podzielić na cztery grupy:

- Wcześnie wschodzące chwasty jednoroczne jare. Ich biologia jest ściśle związana z cyklem rozwojowym zbóż jarych. Należą do nich

między innymi komosa biała, gorczyca polna, rdesty, owies głuchy i poziwchnik szorstki.

- Jednoroczne chwasty ozime (ich jare pokolenia). Należą do nich – przytulia czepna, miotła zbożowa, wyczyniec polny, tobołki polne, tasznik pospolity, przetacznik polny, fiołek polny, rumian polny, jasnota różowa. Chwasty te dominują w zbożach jarych, uprawianych w płodozmianach z dużym udziałem zbóż ozimych.

- Chwasty jare krótkotrwałe, które w ciągu okresu wegetacyjnego wydają kilka pokoleń, jak gwiazdnica pospolita, rzodkiew świrzepa czy starzec zwyczajny.

- Chwasty wieloletnie, takie jak powój polny, perz właściwy, czyściec

Tabela 1. Herbicydy do odchwaszczania zbóż jarych

Herbicydy	pszenica	jęczmień	pszenżyto	owies
Zwalczające wrażliwe chwasty dwuliścienne				
Agritox 500 SL	1,2-1,5 l	1,2-1,5 l	–	1,2 l
Aminopielik Standard 600 SL	1,25 l	1,25 l	–	–
Chwstox 750 SL	0,5 l	0,5 l	–	0,75 l
Chwastox Extra 300 SL	3,0-3,5 l	3,0-3,5 l	–	2,5-3,0 l
Dicoherb 750 SL	0,75 l	0,75 l	0,75 l	0,75 l
Zwalczające przytulię czepną i inne dwuliścienne				
Aminopielik D 450 SL	3,0 l	3,0 l	3,0 l	–
Aminopielik Super 464 SL	0,8 l	0,80 l	0,8 l	–
Aminopielik Tercet 500 SL	1,5-2,0 l	1,5-2,0 l	1,5-2,0 l	–
Chisel 75 WG	40 g	40 g	40 g	–
Chwastox D 179 SL	5,0 l	5,0 l	–	4,0 l
Chwastox Trio 540 SL	2,0 l	–	1,5 l	1,5 l
Chwastox Turbo 340 SL	2,0 l	2,0 l	2,0 l	2,0 l
Dicopur Top 464 SL	0,8 l	0,8 l	0,8 l	–
Gold 450 EC	1,0-1,25 l l	1,0-1,25 l	1,0-1,25 l	1,0-1,25 l
Lintur 70 WG	0,12-0,15 kg	0,12-0,15 kg	0,12-0,15 kg	0,12-0,15 kg
Mocarz 75 WG	0,2 kg	0,2 kg	0,2 kg	–
Mustang 306 SE	0,4-0,6 l	0,4-0,6 l	0,4-0,6 l	0,4-0,6 l
Sekator 125 OD	0,1-0,15 l	0,1-0,15 l	0,1-0,15 l	–
Starane 250 EC	0,5-0,8 l	0,5-0,8 l	0,5-0,8 l	–
Starane Super 101 SE	1,0-1,25 l	1,0-1,5 l	1,0-1,25 l	1,5 l
Zwalczające chwasty rumianowate i ostrożeń polny				
Granstar 75 WG	15-20 g	15-20 g	–	15-20 g
Lontrel 300 SL	0,3-0,4 l	0,3-0,4 l	–	–
Zwalczający perz, miotłę zbożową i niektóre dwuliścienne				
Apyros 75 WG	26,5 g	–	26,5 g	–
Zwalczające owies głuchy i jednoroczne jednoliścienne				
Puma Uniwersal 069 EW	–	0,8–1,0 l	–	–
Attribut 70 SG	60,0 g	–	–	–

Tabela 2. Herbicydy do odchwaszczania zbóż jarych

Mieszanki preparatów	pszenica	jęczmień	pszenżyto	owies
Zwalczające chwasty dwuliścienne				
Starane Super 101 SE + Granstar 75 WG	1,0 l+15 g	1,0 l+15 g	–	–
Lintur 70 WG + Chwastox Extra 300 SL	0,12-0,15 kg +1,0-1,5 l	0,12-0,15 kg +1,0-1,5 l	0,12-0,15 kg +1,0-1,5 l	–
Lontrel 300 SL+ Chwastox Extra 300 SL	0,3-0,4 l+3 l	0,3-0,4 l+3 l	–	–
Zwalczające miotłę zbożową, chwastnicę, włośnicę i dwuliścienne				
Puma Uniwersal 069 EW + Chwastox Extra 300 SL	–	1,0 + 2 l	–	–
Puma Uniwersal 069 EW + Granstar 75 WG	–	1,0 l + 20 g	–	–
Puma Uniwersal 069 EW + Sekator 125 OD	–	1,0 + 0,1 l	–	–
Attribut 70 SG + Granstar 75 WG	60 g + 20 g	–	–	–

polny, ostrożeń polny i skrzyp polny. Występowanie tych chwastów świadczy o zaniedbaniach agrotechnicznych w gospodarstwie rolnym.

Uciążliwość poszczególnych gatunków chwastów bywa różna. Do najgroźniejszych należą chwasty przerastające łan zbożowy np. komosa biała, przytulia czepna, owies głuchy i miotła zbożowa. Ważne jest też, w jakich proporcjach występują poszczególne gatunki chwastów. Przy tej samej ogólnej liczbie chwastów, większym zagrożeniem dla roślin zbożowych jest dominacja jednego lub dwóch gatunków niż zbiorowisko kilkunastu gatunków.

Nalistna ochrona

Chemiczna ochrona zbóż jarych przed chwastami polega głównie na wykonywaniu ochroniarskich zabiegów nalistnych, co przypada na fazę ich krzewienia się, która trwa około 2-3 tygodni. Rozpoczyna się w momencie wytwarzania przez nie pierwszego rozkrzewienia, kiedy rośliny w pełni wytworzyły trzy liście i wypuszczają czwarty, a kończy się, kiedy w pełni rozkrzewione rośliny stopniowo wyprostowują się, by przejść w fazę strzelania w źdźbło.

Pod względem spektrum działania, herbicydy stosowane w zbożach jarych można podzielić na kilka grup:

- zwalczające wrażliwe chwasty dwuliścienne: komosa biała, mak polny, tasznik pospolity, tobołki polne, sporek polny, gorczyca polna,
- zwalczające przytulię czepną i inne uciążliwe chwasty dwuliścienne, w tym rumianowate, jaskry, przetacznik, bratki,
- zwalczające ostrożeń polny i chwasty rumianowate,
- zwalczające perz właściwy i niektóre gatunki dwuliścienne,
- zwalczające gatunki jednoliścienne, jak owies głuchy, chwastnica jednostronna i włośnice.

Wybór herbicydu poprzedza dokładne rozpoznanie składu gatunkowego chwastów oraz nasilenia ich występowania w łanie zbożowym. Następnie wybieramy preparat, który da pożądaną efekt chwastobójczy (tabela 1).

Nie ma preparatu, który z jednakowym skutkiem działałby na wszystkie gatunki chwastów. Dlatego w celu zwiększenia spektrum działania i skuteczności, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu opracował mieszanki preparatów (patrz tabela 2).

Stanowisko dla następców

Racjonalna ochrona plantacji zbożowych, oprócz wyżki plonów i poprawienia parametrów jakościowych, zapewnia lepsze stanowisko dla roślin następczych.

W przypadku popełnienia błędów w ochronie, gatunki łatwe do zniszczenia w zbożach mogą być problemem dla roślin następczych.

Za każdym razem, kiedy podejmujemy decyzję o wykonaniu zabiegu ochroniarskiego, musimy się upewnić, czy wybraliśmy właściwy herbicyd. Właściwy czyli dobranego do gatunku zboża, dawki i fazy rozwoju rośliny zbożowej oraz chwastów. Sprawdzamy, czy stan łanu zbożowego pozwala na wykonanie zabiegu herbicydowego i czy pogoda umożliwia jego wykonanie.

Na koniec przestroga – stosujemy herbicydy zgodnie z zaleceniami i instrukcją umieszczoną na opakowaniu, a unikniemy uszkodzenia roślin uprawnych, które może wpłynąć na wysokość i jakość plonu.

*Michał Senyk
DODR we Wrocławiu
Fot. Monika Miniewska DODR we Wrocławiu*